

SZOBORPARKŐR

A rejtegetett bölcs

szöveg: Jolsvai András, fotó: Tanyi Adrienne

Azt gyanítom, amennyire kedve ellen lett volna mindaz, ami halála után történt (dicső tetteinek külön törvénybe iktatása, dísztemetés, mauzóleum, szobrok, utcanevék, köz-és váltóintézmények etc.), annyira tetszene neki az az állapot, mely mostanra teljesedett ki: hogy a monumentális szobra nemcsak láthatatlan, hanem megközelíthetetlen is.

Deák Ferencről van szó, természetesen. Tíz budapestiből tizenegy nem is tudja, hol áll a Deák-szobor: még azok se, akik napra nap ott haladnak el mellette. Az újabban Széchenyi nevét elviselő Roosevelt tér (azelőtt Ferencz József, még azelőtt Lánchíd tér, meg még azelőtt Rakpiac) lombos fái mára benőtték a középső teret – nevezzük tréfából parknak –, ahová élő ember egyébként sem teheti be a lábát, s nemcsak azért, mert minálunk fűre lépni tilos, hanem azért sem, mert nincs is oda vezető, kijelölt flaszterösvény. Azok a turisták, akik bédekkerük útmutatását követve mégis átkelnek a háromsávos, forgalmas úton, minden esetben az életüket kockáztatják. A hazai utazók számára nem is valóságos tér ez, hanem csak egy ellipszis alakú közlekedési csomópont, amelyet csúcsgorgalomban fél óra alatt képes abszolválni az ember.

Deákkal nem tudunk mit kezdeni. Halálában éppúgy hozzáférhetetlen, ahogy életében volt. Erről vall az egész százötven éves Deák-kultusz, ami úgy van, hogy nincs: a haza bölcsének, a nemzet prókatorának egész életműve megakadt a torkunkon. Erről vall ez a Széchenyi-téri féllegalitás, de erről vall ez a túlméretezett, drabális szobor is, amely monumentum inkább, s méreteiben főleg kilátóra hajaz. Mintha éppen azt kíváná érzékeltetni, milyen porszemek vagyunk mi ehhez az emberhez képest. (Pedig csak azt a ménkü nagy tiszteletet akarta kifejezni, amely a millennium nemzedékét eltöltötte neve hallatán – legalábbis a hivatalos verzió szerint.)

Minden túlzásba lett véve itt: országgyűlési határozat, szoborbizottság, nemzeti gyűjtés, nemzetközi pályázat. Volt itt minden, pénz, paripa, fegyver, az alapzat kilenc méter, a főalak öt, tonnányi márvány (szialit és porfir), száz mázsa bronz, Huszár Adolf, a győztes pályamű alkotója egy éves ösztöndíjat kap, utazza be Európát, s tanulmányozza a legújabb irányzatokat, a legutolsó vázlatot kiöntik gipszből, szoborszínűre festik, s felállítják a parkban, hadd lássa a nép, mi készül, a nagyméltóságú szoborbizottság elnöke, Tisza úr (ez éppen a La-

jos, a szegedi árvízelhárító) személyesen foglal állást az ülés ügyében – tudniillik, hogy Deák üljön, s ne álljon szoborként majd – az avatáson (melyet Huszár nem él meg, tanítványai fejezik be a dolgozót) a király „a nemzeti ünnepély jelentőségét megjelenésével fokozta”, egyszerűen megadták a módját, mint a búcsúban, s bár a koszorúk – a tér szűkösége miatt – mellőztetni kívántattak, estére virágba borult a környék.

A Vasárnapi Ujság fűzfapoétája verssel tisztelgett az esemény előtt: „Ember volt, de az Isten küldte nékünk / Ha hűn imádnunk, erény a mi vétünk!” írta, s közben a korpuslens mű a semmibe révedt (azt kutatva, mikor állítják már fel vele szemben a Ferencz József lovassobrát, hogy ne kelljen az álló Széchenyit néznie), a mellékalakok meg – az Igazság, az Állambölcsesség, a Hazaszeretet és a Kiegyezés – mosolyogva figyelték az eseményeket, arról beszélve egymás között, hogy ha nem viszi el a szíve időben a haza bölcsét, ezt a ripacsériát látva biztosan megütötte volna a guta. ●

Névjegy:

Deák Ferenc. Széchenyi tér.
felállítva: 1887, alkotó Huszár Adolf.

BUDAPEST

előfizetés 2018

Kedves Előfizetőnk!

Ismét eltelt egy év, reméljük, hogy Ön továbbra is a **BUDAPEST** előfizetője marad.
Az előfizetés díja

változatlanul 5 000 forint,
melyet az alábbi módokon tud befizetni:

• **A mellékelt sárga csekken.**

A közleményben kérjük feltüntetni annak a személynek a nevét és pontos címét (emelet, ajtó is), akinek a lapot előfizetik.

• **Banki átutalással, melyhez az adatok:**

Kedvezményezett: Summa Artium Nonprofit Kft.

Számlaszám: 16200106-11569909

Közlemény: Budapest folyóirat + annak a személynek a neve és pontos címe (emelet, ajtó is), akinek a lapot előfizetik – tehát nem feltétlenül a befizető

• **Személyesen készpénzben a kiadóban:**

Summa Artium 1054 Budapest Honvéd utca 3. V. 13. (21-es kapucsengő), munkanapokon 9 és 16 óra között. (2017. december 27-29. között zárva.)

Amennyiben bizonytalan előfizetésének lejáratí idejével kapcsolatosan, kérem, hívjon bennünket a **318-3938**-as telefonszámon.

A BUDAPEST ELŐFIZETÉS IDEÁLIS KARÁCSONYI AJÁNDÉK VÁROS-SZERETŐ CSALÁDTAGJAINAK, ISMERŐSEINEK!

A szóló lapszámok és Budapest Plusz kiadványok megvásárolhatóak:

- **Kiadónkban:** Summa Artium Nonprofit Kft.,
1054 Budapest, Honvéd utca 3. V. emelet 13. T/F: +36-1 318-3938)
munkanapokon 9–16 óra között
- **az Írók Könyvesboltjában** (Budapest, VI., Andrassy út 45.)
- **a FUGA Budapesti Építészeti Központban** (Budapest, V., Petőfi Sándor utca 5.)
- **a Budapest Antikváriumban** (Budapest, IX., Üllői út 11-13.)

**HÁBORÚS
GYERMEKRAJZOK
KIÁLLITÁSA**
AZ ORSZÁG-IPARMŰVÉSZETI MUZEUMBAN
*Készítettek a székesfővárosi
elemi iskolák tanulói.*
BELÉPŐDÍJ NINC

MEGTEKINTHETŐ
VASÁR-ÉS ÜNNEP-
NAPOKON 9-1ig

HÉTKÖZNAPOKON
DE. 9-1ig
DÉLUTÁN 3-6

VER MÉS

SZÉKESFŐVÁROSI HÁZI NYOMDA.

forrás: FSZEK Budapest Gyűjtemény

